



**TÜRMOB**  
TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER  
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ  
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

**2016/1.DÖNEM**

**YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK SINAVLARI**  
**DENETİM, RAPORLAMA VE MESLEK HUKUKU**

23 Mart 2016-Çarşamba 18:00

**SORULAR**

**SORU 1-** YMM lerin mesleklerini icra ederken karşı karşıya kaldıkları mesleki sorumlulukların hangi kanun ve yönetmeliklerde ve nasıl düzenlendiğini (sorumluluğun kaynağı, konusu, kapsamı, sınırı, türü, tespit şekli gibi), kanun ve yönetmeliklerin adını da yazarak açıklayın. Mükerrer veya benzer düzenlemeler içeren mevzuattan sadece bir mevzuattaki halin yazılması yeterli olup, diğer mevzuatın adı yazılarak sadece farklı olan sorumluluk düzenlemesinin belirtilmesi yeterlidir.(30 PUAN)

**SORU 2-**Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik uyarınca, meslek mensupları, denetim öncesinde teklif edilen işi kabul edip etmemekte karar verirken, kabul ettikleri takdirde ise denetim ücretini, denetiminin kapsamını ve planlamasını tespit ederken, denetlenecek kurum ve kuruluş hakkında yapacakları araştırmada, hangi bilgilerden yararlanırlar? (Bilgi başlıkları ve alt bilgiler birer puan değerinde olup, alt bilgisi bulunanlarda sadece bir alt bilgi yazılacaktır)(20 PUAN)

**SORU 3-**Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları, Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca, tasdik kapsamında, yeminli mali müşavirlerce vergi mevzuatı yönünden tasdiki yapılabilecek olan konu ve belgeler nelerdir?(28 PUAN)

**SORU 4-**Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Mesleklerine İlişkin Haksız Rekabet ve Reklam Yasağı Yönetmeliği uyarınca, yeminli mali müşavirlerin, kendi aralarında ve iş sahipleriyle olan ilişkilerinde haksız rekabete neden olacak eylem ve davranışlarda bulunma yasağı kapsamında, özellikle haksız rekabet teşkil edecek haller nelerdir?(22 PUAN)

1



## CEVAPLAR

### CEVAP 1-

#### 1) Vergi Usul Kanunu

**Vergi Beyannamelerinin İmzalanması ve Yeminli Mali Müşavir Tasdik Raporları, Mükerrer Madde 227- / İkinci fıkra:**

“Yukarıdaki fıkra hükümlerine göre beyannameyi imzalayan veya tasdik raporunu düzenleyen meslek mensupları, imzaladıkları beyannamelerde veya düzenledikleri tasdik raporlarında yer alan bilgilerin defter kayıtlarına ve bu kayıtların dayanağını teşkil eden belgelere uygun olmamasından dolayı ortaya çıkan vergi ziyasına bağlı olarak salınacak vergi, ceza, gecikme faizlerinden mükellefle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulurlar.”

#### 2- 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu

##### Tasdik ve tasdikten doğan sorumluluk, Madde 12 – / dört, beş ve altıncı fıkraları:

“Yeminli mali müşavirler yaptıkları tasdikin doğruluğundan sorumludurlar. Yaptıkları tasdikin doğru olmaması halinde, tasdikin kapsamı ile sınırlı olmak üzere, ziyaa uğratılan vergilerden ve kesilecek cezalardan mükellefle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar. Yeminli mali müşavirler yaptıkları tasdikin kapsamını düzenleyecekleri raporda açıkca belirtirler.

(Ek fıkra: 10/9/2014-6552/107 md.) Yeminli mali müşavirlerin tasdikten doğan mali sorumlulukları ile disiplin sorumlulukları ayrı ayrı müstakil bir rapor ile tespit edilir. Bu kapsamda yeminli mali müşavir hakkında sorumluluk raporu yazılabilmesi için yeminli mali müşavirin yazılı savunması istenir. Savunma isteme yazısının tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde savunma yapılmaması durumunda ilgili yeminli mali müşavir savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

Bu Kanun hükümlerine göre meslek icra edenlerin vergi kanunları ve diğer kanunlardaki sorumlulukları saklıdır.”

##### Yasaklar Madde 45- / dördüncü fıkra:

“Birden çok meslek mensubu çalışmalarını; serbest muhasebeci mali müşavirlik veya yeminli mali müşavirlik ortaklık bürosu veya şirket şeklinde birleştirebilirler. Bu bürolarda yapılan faaliyetler ticari faaliyet sayılmaz. Şirket şeklinde çalışılması halinde, yapılan işlerden doğacak cezai sorumluluk işi yapan meslek mensubuna aittir.”

#### 3) Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

##### “Sorumluluk Madde 8 – a) Sosyal Sorumluluk:

Meslek mensupları; mesleği ifa ederken toplum ve Devlete karşı sorumluluk taşırlar.

##### b) İşletme sahip ve yöneticilerine karşı sorumluluk:

Meslek mensupları, işletme sahip ve yöneticilerine, isabetli karar alabilmeleri için doğru ve güvenilir bilgiler sağlarlar.

##### c) Meslektaşlara karşı sorumluluk:

Meslek mensupları, ilgili yönetmelikler çerçevesinde ve mesleki eğitimde birbirlerine her türlü bilgiyi vermek ve aktarmak sorumluluğunu taşırlar. Mesleğin gelişmesi ve sağlam temellere oturtulması için aralarında gerekli dayanışmayı kurarlar.”



**“Hukuki Sorumluluk Madde 21** – Meslek mensupları verdikleri hizmet sırasında Vergi Usul Kanununda yer alan iştirak, teşvik ve yardım hükümlerine uyan fiilleri sebebiyle sorumludurlar. Kanun ve yönetmeliklerde belirtilen ceza hükümleri ayrıca uygulanır.”

**Ortaklık Bürosu veya Şirket Kurarak Mesleki Faaliyette Bulunma Madde 30- / ikinci fıkrasının (f) bendi:**

**“f) Ortaklık bürosu veya şirketlerde yapılan işlerden doğacak cezai sorumluluk işi yapan meslek mensubuna aittir.”**

**“Sorumluluk Madde 41** – Yeminli mali müşavirler, ilgili Kanunlar, yönetmelikler ve tebliğlere göre yaptıkları tasdik doğruluğundan sorumludurlar. Yaptıkları tasdik doğru olmaması halinde, tasdik kapsamı ile sınırlı olmak üzere, ziyaa uğratılan vergilerden ve kesilecek cezalardan mükellefle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar. Yeminli mali müşavirler yaptıkları tasdik kapsamını raporda açıkça belirtirler.”

**4) Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları, Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik**

**“Hataların Düzeltilmesi ve Hilelerin Ortaya Çıkarılması MADDE 16** - Hata ve hilelerin önlenmesi veya ortaya çıkarılması konusundaki temel sorumluluk işletme yönetimi ve yeminli mali müşavire aittir. Yeminli mali müşavir, tasdik konusu ve belgelerin ilgili mevzuat hükümlerine uygunluğu ve gerçek durumu yansıtması yönünden önemli etkileri olabilecek hata ve hileleri düzelterek veya ortaya çıkaracak şekilde planlamak ve yürütmekle yükümlüdür.

Yeminli mali müşavir, tasdik konusu ve belgelerin doğruluğu ve gerçeği yansıtmasına olan olumsuz etkileri giderebilecek hata ve hileleri, düzeltme önerisiyle birlikte işletme yönetimine bildirir. İşletme yönetiminin bunları düzeltmesi halinde tasdik konusu belgeler tasdik edilir. Hataların düzeltilmesi istendiği halde, düzeltilmez ise veya hileli bir durumun tespiti halinde durum, bir raporla ilgili mercilere bildirilir.”

**“Tasdik Sonuçları MADDE 18** - Mali tablo ve beyannamelere veya tasdik konusuna ilişkin tasdik sonuçları, yeminli mali müşavirce bir rapora bağlanır.

Yeminli mali müşavirlerce 3 örnek olarak düzenlenecek tasdik raporlarının 2 örneği ilgili firma, kurum ve kuruluşların yetkililerine teslim edilir. Rapor ile mali tablo ve beyannameler arasındaki mutabakatın sağlanması yeminli mali müşavirin sorumluluğundadır. Düzenlenen raporların birer örneği, tasdik konusu belgelerle birlikte tasdiki isteyen mercie doğrudan yeminli mali müşavirce verilir.”

**“Yeminli Mali Müşavirlerin Sorumluluğu MADDE 20** - Bu Yönetmelik kapsamına giren tasdik işlemlerinden imza ve mühür kullanmak suretiyle tasdik yapan dolayısıyla tasdik raporu düzenleyen yeminli mali müşavirler, tasdik kapsamı ile sınırlı olmak üzere tasdik doğruluğundan sorumludurlar. Tasdik konusu ile ilgili olarak Bakanlıkça tebliğlerle belirlenen hususların; tasdik kapsamı içinde mutlaka araştırılması ve incelenmesi zorunludur.

Yeminli mali müşavirler inceledikleri ve sonucunda tasdik raporu düzenledikleri konu ve belgelerin gerçeği yansıtması ve doğru olmaması halinde, ziyaa uğratılan vergilerden ve kesilecek cezalardan Vergi Usul Kanunu ve 3568 sayılı Kanun hükümleri uyarınca mükellefle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludurlar. Bu sorumluluğun yerine getirilmesinde Borçlar Kanununun "Tam Teselsül" hükümleri uygulanır.

Tasdik raporunun düzenlenmesi ve incelemenin yapılması sırasında, başka bir ildeki bir inceleme ve bilgi toplama işinin, o ilde bulunan bir yeminli mali müşavire yaptırılmış olması halinde, bu kısmi incelemeden doğan sorumluluk incelemeyi yapan yeminli mali müşavire aittir.



Yeminli mali müşavirler tasdikten doğan sorumluluklarını yerine getirebilmeleri için doğabilecek zararların tazmini amacıyla sorumluluk sigortası yaptırabilirler.

Tasdik amacıyla yapılacak inceleme ve denetlemelerde doğacak zararların hukuki sorumluluğu yeminli mali müşavire aittir."

**5) Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirlerin Mesleki Faaliyetlerinde Uyacakları Etik İlkeler Hakkında Yönetmelik** (Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Madde 8/a yazılmadıysa 1 PUAN)

**"Ek: 1 Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirlerin Mesleki Faaliyetlerinde Uyacakları Etik İlkeler – Giriş (1) Meslek mensubunun belirleyici özelliklerinden biri kamu yararına uygun hareket etme sorumluluğudur.** Bu sorumluluğun yerine getirilebilmesi için meslek mensubunun bu Yönetmelikle getirilen etik ilkelerine uyması gerekmektedir. ..."

**6) Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Mesleklerine İlişkin Haksız Rekabet ve Reklam Yasağı Yönetmeliği** (Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Madde 8/c yazılmadıysa 1 PUAN)

**"Meslek mensupları arasında ve iş sahipleriyle ilişkilerde haksız rekabet MADDE 6 – (1) Meslek mensupları, mesleki dayanışma sorumluluğunun bilincinde olarak, kendi aralarında ve iş sahipleriyle olan ilişkilerinde haksız rekabete neden olacak eylem ve davranışlarda bulunamazlar. ..."**

**7) Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu Disiplin Yönetmeliği** (3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununun "Tasdik ve tasdikten doğan sorumluluk" başlıklı 12 nci maddesinin beşinci fıkrasında yeminli mali müşavirlerin "disiplin" sorumluluklarından bahsedildiği için, disiplin yönetmeliği de YMM lerin mesleki sorumluluklarının düzenlendiği yönetmelikler içinde, doğru cevap olarak kabul edilmiştir)

4

#### CEVAP 2-

**Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik**

**"Denetim Öncesi Saptanacak Hususlar Madde 52 - Meslek mensupları, ... denetlenecek kurum ve kuruluş hakkında araştırma yaparak aşağıdaki bilgilerden yararlanırlar.**

a) Genel bilgi;

aa) Şirketin ünvanı,

bb) Hissedarlar ve hisse nispetleri,

cc) Faaliyet konusu,

dd) İşyerlerinin adresleri,

ee) Özetlenmiş mali bilgiler (Bir önceki yıl),

Sermaye

İhtiyatlar

Vergi öncesi kâr

Ciolar

ff) Organizasyon şeması,



# TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER  
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ  
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

- b) Personel Durumu;
  - aa) Ödeme metodu,
  - bb) Yan ödemeler,
  - cc) Personel sayısı ve dağılımı,
- c) Muhasebe departmanı;
  - aa) Çalışan muhasebe personel sayısı,
  - bb) Muhasebe organizasyon şeması,
  - cc) İdari ve muhasebe prosedürleri,
  - dd) Hesap planı,
  - ee) Muhasebe uygulama araçlarının tespiti (elle yazım veya bilgisayar),
  - ff) Yönetime verilen raporlar,
  - gg) İç kontrol organizasyonunun durumu.
- d) Satışlar;
  - aa) Satış cirosunun mamullere göre dağılımı,
  - bb) Satış ve tahsil metodları,
  - cc) Satış sözleşmeleri ile ihracat dosyalarının düzeni,
  - dd) Ortalama müşteri sayısı,
  - ee) Kendi grubuna dahil şirketlere satışlar,
- e) Satın alma;
  - aa) Yıllık satın alınan parasal değeri,
  - bb) Satıcıların adet olarak miktarı,
  - cc) Satın alma departmanının çalışma usulü,
  - dd) İthalat dosyalarının düzeni,
  - ee) Kendi grubuna dahil şirketlerden satın almalar,
- f) Envanter;
  - aa) Envanter sayımı metodu,
  - bb) Fiziki sayımın süresi,
  - cc) Fiziki sayımın denetimi,
  - g) Üretim faaliyetlerinin muhteviyatı.
- h) Maliyet sisteminin saptanması.
- i) Sabit kıymetlerin durumu;
  - aa) Yıllara göre dağılımı,
  - bb) Değer kayıpları,
  - cc) Sayımların kontrolü,



# TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER  
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ  
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

- j) Şirket borç ve alacaklarının durumu.
- k) Vergi idaresi ve diğer resmi kuruluşlarla ilişkileri.
- l) Son iki yıl bilanço ve kâr/zarar tablolarının fotokopileri.
- m) Özel bilgiler.

Meslek mensupları yukarıda belirtilen bilgilerin ışığında denetim ücretini, denetiminin kapsamı ve planlamasını tespit ederler.”

## **CEVAP 3- Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları, Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik**

### **“Tasdik Kapsamı**

**MADDE 7 -** Yeminli mali müşavirlerce vergi mevzuatı yönünden tasdiki yapılabilecek olan konu ve belgeler aşağıda belirtilmiştir.

#### A) Gelir Vergisi Yönünden;

- a) Yıllık gelir vergisi beyannameleri ve bunlara ekli mali tablolar ve bildirimler.
- b) Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi ile ilgili olarak verilen muhtasar beyannameler.
- c) Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 inci maddesi ve 82 nci maddesi ile ilgili olarak verilecek münferit beyannameler.

#### d) Geçici vergi bildirimleri.

#### B) Kurumlar Vergisi Yönünden;

- a) Yıllık Kurumlar vergisi beyannameleri ve bunlara ekli mali tablolar ve bildirimler.
- b) Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesi uyarınca verilen muhtasar beyannameler.
- c) Kurumlar Vergisi Kanununun 22 nci maddesi uyarınca verilen özel beyannameler.
- d) Geçici vergi bildirimleri.

#### C) Katma Değer Vergisi Yönünden:

- a) Katma değer vergisi beyannameleri ve ekleri,
- b) İade hakkı doğuran işlem ve belgeler,
- c) Maliye ve Gümrük Bakanlığınca gerek görülecek katma değer vergisine ilişkin diğer işlem ve belgeler.

#### D) Veraset ve İntikal Vergisi Yönünden:

- a) 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin (a) bendi uyarınca yapılmakta olan servet incelemelerine konu olan bilançolar ve bununla ilgili beyannameler.
- b) Veraset ve intikal vergisi beyannamelerinin ve eklerinin incelenmesi, takdir işlemlerinin yapılması ve tasdiki.

#### E) Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Yönünden:

- a) 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesi gereğince borcunun tecilini talep eden mükelleflerin dolduracakları "Erteleme ve Taksitlendirme Talep ve Değerlendirme Formları",



b) 6183 sayılı Kanununun 105 inci maddesi gereğince verilen terkin beyanlarının incelenmesi ve tasdiki,

F) Damga Vergisi Yönünden:

a) 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 18 ve 22 nci maddeleri uyarınca makbuz karşılığı ödemeler için verilecek damga vergisi beyannameleri ile 19 ve 23 üncü maddeleri uyarınca istihkaktan kesinti suretiyle tahsil edilen damga vergileri ile ilgili olarak verilecek beyannameler.

G) Mali Mevzuatta Yeralan Teşvik, İndirim, İstisna ve Muafiyetler Yönünden:

a) Yatırım indirimi,

b) Döviz kazandırıcı işlemlerde vergi istisnası,

c) Yeniden değerlendirme,

d) Stok değerlemesi,

e) Eğitim, spor ve sağlık yatırımlarından elde edilen kazanç istisnası,

f) Dernek, tesis, vakıf ve kooperatiflere muafiyet tanınması,

g) Diğer teşvik, indirim, istisna ve muafiyetlerle ilgili işlemler,

..."

#### **CEVAP 4- Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Mesleklerine İlişkin Haksız Rekabet ve Reklam Yasağı Yönetmeliği**

7

**"Meslek mensupları arasında ve iş sahipleriyle ilişkilerde haksız rekabet**

**MADDE 6 – (1)** Meslek mensupları, mesleki dayanışma sorumluluğunun bilincinde olarak, kendi aralarında ve iş sahipleriyle olan ilişkilerinde haksız rekabete neden olacak eylem ve davranışlarda bulunamazlar. Aşağıda sayılı haller özellikle haksız rekabet teşkil eder:

a) Muhasebe ve denetim standartlarına uymamak, mesleki faaliyetlerin yürütülmesinde gereken mesleki özeni göstermemek.

b) Bir diğer meslek mensubu ile sözleşmesi bulunan iş sahiplerini sözleşme yapmak amacıyla mevcut sözleşmelere aykırı davranmaya veya bu sözleşmeleri feshetmeye yöneltmek.

c) İzinsiz olarak faaliyette bulunmak, yetki belgeleri ve ruhsatları iptal olduğu halde doğrudan veya dolaylı olarak mesleki faaliyete devam etmek veya faaliyetleri geçici olarak durdurulduğu halde mesleki faaliyetlere doğrudan devam etmek.

ç) Yetki belgeleri ve ruhsatları iptal olduğu veya faaliyetleri geçici olarak durdurulduğu halde unvanlarında, ilan ve reklamlarında, mesleki faaliyette buldukları intibasını yaratacak kelime veya ibareler kullanmak.

d) Meslek ruhsatının kiralanması veya çeşitli menfaatler sağlayarak meslek mensubu olmayan kişilere faaliyette bulunma imkanı sağlamak.

e) Mesleği yapmaları yasaklananları çalıştırmak veya bu kişilerle her ne şekilde olursa olsun doğrudan veya dolaylı olarak mesleki işbirliği yapmak.

f) Üçüncü şahısları yanıltacak şekilde gerçeğe aykırı belge düzenlemek ve onaylamak,



g) Bir diğer meslek mensubunun çalışanlarına ve diğer yardımcı kişilere işlerini yerine getirirken yükümlülüklerine aykırı davranmaya yöneltebilecek şekilde doğrudan veya dolaylı menfaat sağlamak veya önermek.

ğ) Bir diğer meslek mensubunun çalışanlarını ve diğer yardımcı kişileri her türlü vasıta ile meslek mensuplarının veya iş sahiplerinin iş sırlarını ele geçirmeye veya açıklamaya yöneltmek.

h) Bağımlı çalışan meslek mensupları bakımından aynı anda birden çok işletmede mesleki sorumluluk üstlenmek.

ı) Mevzuat hükümlerinin emredici kurallarına aykırı davranmak suretiyle meslek mensupları karşısında haksız şekilde avantaj elde etmek."

**NOT: 1- Cevap anahtarındaki altı çizili ifade veya kelimeler yeterli cevap sayılmıştır.**

**2- Altı çizili her kısım 1 puan değerinde sayılmıştır.**

**3- Birinci sorunun cevabındaki altı çizili kısımların 30 puanı dikkate alınmıştır.**

**4- İkinci sorunun cevabındaki "her bilgi başlığına" ve "alt bilgilerden herhangi birisine" birer puan verilmiş olup, bu husus soruda belirtildiği için "alt bilgilerin" fazlası dikkate alınmamıştır.**

**5- Üçüncü sorunun cevabındaki altı çizili kısımların 28 puanı dikkate alınmıştır.**

**6- Dördüncü sorunun cevabındaki her bendin içeriğini yansıtan ifadeye, altı çizili kısımların tamamı yazılmasa da, iki puan verilmiştir.**